

Dansk Atletik

Kastesikkerhed

Kastesikkerhed

Godkendt IAAF kastebur på Lyngby Stadion

Sikkerhed ved kasteøvelser har i mange år ikke altid haft den opmærksomhed som den burde, og mange farlige situationer er opstået, uden at de har fået den store opmærksomhed. Desværre har der igennem tiderne også været nogle alvorlige ulykker! Vi er nogle, der i mange år har debatteret dette emne, og med baggrund i et par uheldige situationer i 2004 samt det forhold, at IAAF har skærpet kravene til hammer- og diskosbaner, har DAF bedt os om at udarbejde en ”sikkerhedshvidbog”. Et lille opslagsværk, hvor klubber, stadions og aktive kan finde viden om regler, ansvar og adfærd ved såvel stævner som træning.

Knud Høyer & Elo Wichmann

Regler

DAF’s reglement kan findes på DAF’s hjemmeside

www.dansk-atletik.dk

samt på www.iaaf.org under ”downloads” og ”constitution & rules”.

Her skal tilføjes, at der ved konkurrencer i vægkast, skal anvendes et kastebur som er beregnet til diskoskast og/eller hammerkast.

På DAF’s foranledning, har IAAF godkendt at man kan benytte dimensionerne på det ”gamle” hammerkastbur, men under forudsætning af, at der bliver påmonteret nye låger, der er 9,00 m høje og 3,20 m brede.

Kastebure på stadions, der kun bruges til diskoskast, skal også være i overensstemmelse med IAAF’s regler. Også her kan man benytte sig af 3,20 m brede låger monteret på det ”gamle” bur, her er højden dog kun 4 m.

DAF’s retningslinier er følgende:

Der kan kun afvikles konkurrencer i hammerkast og diskoskast på inderkredsen på selve stadion, såfremt der anvendes et kastebur, der opfylder IAAF’s regler. Arrangøren er ansvarlig for, at de svingbare fløje anvendes efter forskrifterne, samt at der sørges for den fornødne afspærring og øvrige sikkerhedshensyn i forbindelse med afviklingen

 Der kan kun afvikles konkurrencer i hammerkast og diskoskast i kastedårde eller lignende kasteanlæg uden for selve stadion, såfremt det foregår fra et kastedår, der af arrangøren vurderes som sikkert for afviklingen, dog med en minimumshøjde på 5 m. Arrangøren er også her ansvarlig for, at der sørges for den fornødne afspærring og øvrige sikkerhedshensyn i forbindelse med afviklingen.

 I forbindelse med indgåelse af arrangementskontrakter med DAF skal arrangøren fremover acceptere at overholde de gældende regler samt påtage sig det fulde ansvar for konkurrencernes afvikling, herunder at der tages de fornødne sikkerhedshensyn.

Hammerkast og diskoskast

Ved afvikling af konkurrencer på stadion er det klart, at det er IAAF's bur eller det gamle bur med nye låger, der skal benyttes, og som foreskrevet, skal dommeren sørge for at lågerne står rigtigt.

Når en højrehåndet kaster hammerkast i et IAAF-bur (som der p.t. er ganske få af i landet), drejer han/hun mod uret, og venstre låge (set fra buret ud mod nedslagsområdet) skal så drejes ind i kastevinklen så den yderste kant af nettet er placeret 1,12 m fra kastevinklens midterakse, og højre låge skal åbnes, så den står parallelt med højre kastevinkel. Når der er tale om en venstrehåndet kaster, placeres lågerne modsat dette.

Med det IAAF-godkendte DAF-modificerede bur skal venstre låge placeres 0,14 m fra kastevinklens midterakse, og højre låge stilles på samme måde som nævnt ovenfor.

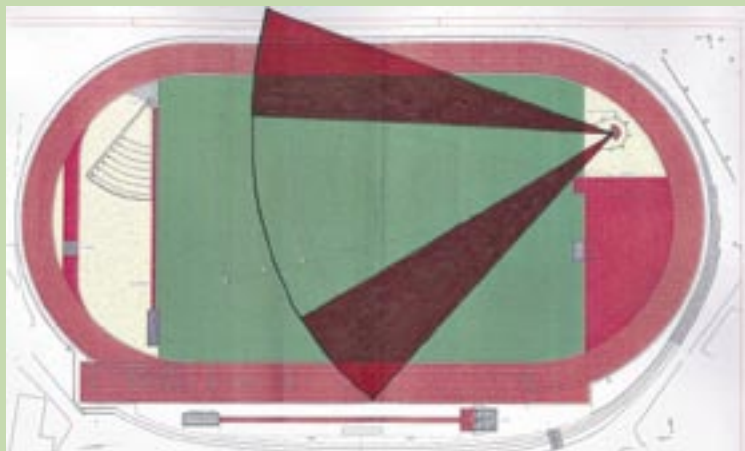
Det anbefales, at man på forhånd har markeret to punkter på underlaget, der viser hvor hver enkelt låge skal stå, når den er lukket for.

Når der ved diskoskast anvendes et DAF-bur med flytbare låger, skal disse, som nævnt, stå fastplaceret, parallelt med midteraksen i kastevinklen.

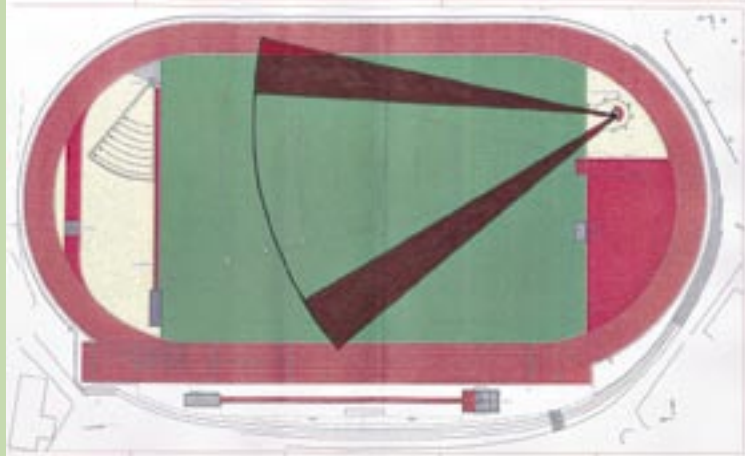
Selv med et godkendt bur er der en del stadions, der har deres kasteanlæg så uheldigt placeret, at f.eks løbebanerne ligger inden for fareområdet. Her skal man i forbindelse med konkurrencer i hammerkast og evt. også diskoskast, afspærre i fornødent omfang og undlade at afvikle andre konkurrencer samtidigt, hvor deltagere, officials, tilskuere eller andre personer kan komme i farezonen.

I forbindelse med diskoskast må det anbefales, at der opsættes fangnet på begge sider af landingsområdet – minimum 1,00 m fra landingsområdets afgrænsning.

IAAF angiver i forbindelse med hammerkast, at fareområdet er på 53° med det store IAAF-bur, med det DAF modificerede bur er dette tal større, men ikke kendt! Og i diskos er dette tal hele 69° med et IAAF bur, som udelukkende er beregnet til diskoskast, og når der både er højre- og venstrehåndskastere med i konkurrencen.

Fareområde på 69° for diskos, med IAAF diskosbur, markeret med rødt.

Fare område på 53° for hammer, med IAAF hammerbur, markeret med rødt.

Spydcast

Mange af de ovennævnte regler gælder naturligvis også for spydkast, som er mindst lige så farligt som hammerkast og diskoskast, ikke mindst fordi der generelt kastes længere med spyd, end med de to andre redskaber.

Der bør være etableret afspærring - evt. fangnet – på begge sider af landingsområdet.

Når det drejer sig om anlæg uden for stadion, som det nævnes, kastegårde og lignende, hvor man overlader sikkerhedsvurderingen til arrangøren, skal man tænke sig godt om! Med mindre bure er det meget svært at vurdere risikoområdet, samt hvilke farer der ellers er med hensyn til dimensionerne på buret og nettets beskaffenhed samt brudstyrke.

Én ting er sikkerhed ved konkurrencer, men det er lige så vigtigt at forholdene også er i orden på træningsanlæg. Der er rigtig mange bure rundt om i landet, der er placeret rigtig uheldigt, med fodboldbaner, offentlige gangstier mm. liggende alt for tæt på. Her bør man altid sikre sig, at der minimum står et DAF godkendt bur, og placeret på en måde så der ingen fare er for omgivelserne. Sjældent kan det forekomme,

at en kastegård ligger så afsides, at der eventuelt kan anvendes et mindre bur, som alene skal beskytte andre kastere. Men det kræver i så fald også, at alle brugere og andre, der er til stede, er bekendt med, hvor man skal stå for at være i sikkerhed! Som det fremgår i afsnittet om ansvar, skal man dog være opmærksom på, at der ikke er forskel på det ansvar kasterne og kommune/klub, har på et anlæg der ikke er på selve stadion.

Adfærd

Den adfærd der udvises af alle personer, der er involveret i et atletikstævne, er en meget væsentlig faktor for at undgå ulykker på stadions og kasteanlæg. Ved større stævner bør der selvfølgelig være afspærret som beskrevet ovenfor, men ved mange stævner er dette ikke tilfældet, så her er kravene til fornuftig adfærd endnu større!

Denne skrivelse har indtil nu mest omhandlet hammer- og diskoskast, hvor der er specielle anlæg for sikkerheden, men adfærd handler bestemt også om kugle, vægt og spyd.

Huskeregler

1. Man går aldrig hen over stadion uden at se sig for om der kastes. Selv om en konkurrence ikke er i gang endnu, kan opvarmning være i fuld gang.

2. Ved opvarmning bringer mange sig i fare ved at løbe uopmærksomme rundt på inderkredsen. Varm op et andet sted!
3. Mange tror fejlagtigt at kastevinklerne er lig med nedslagsområdet og at blot man er uden for disse er man i sikkerhed, det er man så absolut ikke !!!

4. Tilskuere og også mange kastere placerer sig fuldstændig tåbeligt under konkurrencer, man ser tit folk placere sig med tasker – medbragt stol – barnevogne mm. langs den ene kastevinkel, hvor det er allerfarligst at opholde sig. Man skal altid opholde sig bagved lågerne og i behørig afstand fra buret.
5. Dommere stiller sig tit alt for tæt på nettet, selvfølgelig for at kunne passe deres job så godt som muligt, men husk at redskabet kan få nettet til at give betydeligt efter. Hold pæn afstand til nettet!! (En hammer der kastes 70 m kan flyve med 90 km/t)

6. Ingen ansvarlig aktiv kaster under nogen omstændigheder, hvis der er fare for andres liv og førlighed.
7. Dommeren skal til enhver tid stoppe enten et forsøg eller hele konkurrencen, hvis forholdene ikke er i orden, herunder også i de oven for nævnte situationer. Dette kan til tider være et problem pga. dommerpligter, hvor dommeren ikke altid har det fornødne kendskab. Her må de aktive så leve op til deres ansvar og sige fra.

Et tydeligvis ikke godkendt bur!

Ansvar

Meningen med dette afsnit er at give et billede af hvem der har ansvar for hvad, om end det er umuligt at komme med præcise definitioner, da meget afhænger af den konkrete situation

Vi har stillet nedenstående spørgsmål til DIF's jurist Willy Rasmussen, og svarene er yderst interessante i forhold til hvordan vi forholder os til sikkerhed under træning såvel som til stævner.⁷

1. **Hvem har ansvaret for at et kastebur på stadion overholder DAF/IAAF's regler: Klub eller stadion inspektør?**

Det er ejeren af et idrætsanlæg, herunder også et kastebur, der har det helt overordnede ansvar for, at anlægget er sådan indrettet, at det ved normal brug ikke udsætter brugerne (de aktive), eventuelle tilskuere, tilfældigt forbipasserende m.fl. for en urimelige fare.

Da de fleste anlæg/kastebure (går jeg ud fra) ejes af en kommune, er det altså kommunen, der har det overordnede ansvar for, at et kastebur er sikkerhedsmæssigt i orden. Dette er hovedreglen, men et (med)ansvar kan dog efter omstændighederne eventuelt påhvile arrangøren (f.eks. en klub) af konkurrencen/træningen, hvis klubben som låner af anlægget/kasteburet konstaterer fejl og mangler, som har betydning for sikkerheden, uden at gøre ejeren (kommunen) opmærksom herpå.

2. Hvem har ansvaret for at et kastebur uden for stadion er sikkert nok for omgivelser og aktive: Klub eller stadion?

Du skriver i dit spørgsmål, at der her er tale om et kastebur uden for et stadion. Det ændrer ikke på, hvem der bærer ansvaret for, at kasteburet rent sikkerhedsmæssigt er i orden og opfylder de gældende krav og forskrifter. Det er altså som udgangspunkt også her ejeren, der har ansvaret.

3. Hvem har ansvaret under en konkurrence: Altid arrangøren? Ved de fleste stævner bortset fra DM - internationale stævner og ganske få andre, foregår opvarmning aldrig som foreskrevet ved navne opråb og i overværelse af en dommer, men ved de aktive møder ca. ½ time før start og påbegynder opvarmning. Hvem har ansvaret ved denne opvarmning de aktive selv eller stævne arrangøren ?

Hvis de aktive ved mindre konkurrencer selv varmer op uden overværelse af dommer, så er det hvert enkelt aktiv, der selv eventuelt kan drages til ansvar, hvis han/hun har handlet ansvarspådragende. Det vil der kunne blive tale om, hvis den aktive har handlet anderledes end, hvad der må forventes af ham/hende i den konkrete situation. Eller sagt på en anden måde - hvis man populært sagt har dummet sig og f.eks. ikke set sig ordentlig for, før man sender et redskab ud af kasteburet, så risikerer man, efter dansk rets almindelige erstatningsretlige regler og principper, at kunne drages til ansvar for en ulykke, man er skyld i. Også når der er tale om konkurrencer, kan sportsudøveren eventuelt risikere at kunne blive draget til ansvar for en ulykke, hvis det kan bevises, at udøveren er skyld i det skete - jf. ovenfor. Hvis det ud fra en konkret bedømmelse viser sig, at arrangøren, f.eks. pga. en fejl eller forsømmelse fra en dommers side, er ansvarlig for det skete, da vil det være arrangøren, der er erstatningsansvarlig over for skadelidte.

Endelig kan det eventuelt også forekomme, at både den aktive og arrangøren kan drages til ansvar (delt ansvar) for en given skade/ulykke, hvis det kan bevises at begge parter er skyld i det skete.

4. **Hvem har ansvaret under træning: Den aktive ?, hvis den aktive ikke er myndig er det så træneren (hvis der er en!) – klubben – eller vedkommendes forældre?**

Jf. hvad jeg har svaret ovenfor under pkt. 3, så er udgangspunktet, at den aktive selv må bære ansvaret, hvis han/hun er skyld i en ulykke. Dette gælder også, selvom den aktive er under 18 år. Ifølge lov om erstatningsansvar er det sådan, at børn og unge principielt kan gøres erstatningsansvarlige på samme måde som voksne. Dog følger det af loven, at hvis der er tale om et barn under 15 år, da kan erstatningen nedsættes eller helt bortfalde, hvis det pga. barnets manglende udvikling, den skadegørende handlingens beskaffenhed og omstændighederne i øvrigt vil være urimeligt at kræve erstatning.

5. **Begrænses ansvar hvis der kastes på et anlæg (f.eks en kastegård) hvor det klart fremgår af skiltning at adgang er forbundet med fare pga. kastetræning, hvad med børn der ikke kan læse?**

Ja, skadelidtes krav om erstatning vil kunne nedsættes eller eventuelt helt bortfalde, hvis/når der er tale om egen skyld eller accept af risiko. Og hvis en person, til trods for advarslen om fare i nærheden af kasteburet, alligevel vælger at opholde sig tæt på dette, da vil den skadelidte risikere ikke at kunne få fuld erstatning.

Mht. mindreårige børn, der ikke kan læse, er det min vurdering, at her vil det ikke kunne komme på tale, at erstatningsansvaret kan nedsættes uanset den nævnte skiltning om fare pga. af kastetræning.

 INTERSPORT®

6. **Kan man forvente, at alle der bevæger sig ind på inderkredsen ved konkurrencer (dommere og medhjælpere, som er de eneste, der har adgang!) skal være opmærksom på potentiel fare og altid orienterer sig, inden man bevæger sig over stadion eller helt undlade at bevæge sig derind. Giver det dem et specielt ansvar, hvis de bliver ramt, og bortfalder ansvaret fra kasteren?**

Hvis en person, der har set og læst advarselsskiltet, alligevel bevæger sig ind/opholder sig i nærheden af et kastebur på en uhensigtsmæssigt måde, da vil der være stor sandsynlighed for, at han/hun i tilfælde af tilskadekomst ikke vil kunne få fuld erstatning pga. hans/hendes accept af risiko/egen skyld i uheldet.

Mht. selv at være opmærksom på en eventuel fare kan man sige det på den måde, at det skal vi alle være, når vi opholder os steder, hvor der kan være fare på færde af den ene eller anden art. Men det vil altid i sidste ende bero på en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde, når det skal afgøres, om der er tale om en ansvarspådragende handling. Er der nogen, der har gjort noget galt og handlet uansvarligt? Og kan det bevises, eller er det "bare" en påstand?

Indenfor erstatningsretten er det umuligt at lave en "facitliste" mht., hvornår der er ansvar, og hvornår der ikke er. Men hvis en kaster har sendt et kasteredskab af sted og rammer en person, så er det min vurdering, at det nok vil høre til undtagelserne, at kasteren helt vil kunne slippe for sin del af ansvaret for det skete.

DIF's svar afstedkommer følgende anbefalinger.

At der opsættes skilte ved stadioner og kasteanlæg, med advarsel om at færdsel sker på eget ansvar.

At klubberne løbende orienterer deres trænere og aktive om det ansvar der er forbundet med kasteaktiviteter.

At klubberne lever op til deres medansvar for at kasteanlæg opfylder gældende regler.

Dansk Atletik Forbund

Idrættens Hus 20
Brøndby Stadion 20
2605 Brøndby

tlf.: 4326 2308
E-mail: daf@dansk-atletik.dk
www.dansk-atletik.dk

PUMA®

p u m a . c o m